

"Her kemâl ve cemâl sahibi, fitraten cemâl ve kemâlini görmek ve göstermek istemesi sırrınca, o muhtelif esmâ dahi, daimî ve sermedî oldukları için, daimî bir surette Zât-ı Akdes hesabına tezahür isterler. Yani nakışlarını görmek isterler." İzahı?

"İşte, her kemâl ve cemâl sahibi, fitraten cemâl ve kemâlini görmek ve göstermek istemesi sırrınca, o muhtelif esmâ dahi, daimî ve sermedî oldukları için, daimî bir surette Zât-ı Akdes hesabına tezahür isterler."

"Yani nakışlarını görmek isterler."

"Yani, kendi nakışlarının âyinelerinde cilve-i cemâllerini ve in'ikâs-ı kemâllerini görmek ve göstermek isterler."

"Yani, kâinat kitab-ı kebîrini ve mevcudatın muhtelif mektubatını ânen feânen tazelandirmek, yani yeniden yeniye mânidar yazmak, yani birtek sahifede ayrı ayrı binler mektubatı yazmak ve herbir mektubu Zât-ı Mukaddes ve Müsemma-yı Akdesin nazar-ı şuhuduna izhar etmekle beraber, bütün zîşuurun nazar-ı mütalâasına göstermek ve okutturmak iktiza ederler."(1)

Allah'ın hem zatı hem sıfatları hem de isimleri, sonsuz mükemmellik ve sonsuz güzelliğindedir. Bu mükemmellik ve güzellikler ise, seyredilmeyi, temaşa edilmeyi isterler.

Bu güzelliklerin seyredilmesi ise iki türlü olur; **birisi** bizzat kendisinin seyretmesi, **diğeri** ise bir başkasının bakışı ve nazarı ile seyretmesidir.

Allah, ezelden ebede kadar kendi güzellik ve mükemmelliğini zaten seyredip, bundan kendi zatına yakışır bir şekilde bir lezzet-i mukaddese almaktadır. Mütebessim bir çiçeğe baktığında insan nasıl bir keyif ve lezzet alıyorsa, sonsuz kemal ve cemale bakmanın verdiği sonsuz keyif ve lezzet-i mukaddes nasıl olur, bir parça kıyas edilmelidir.

Bunun yanında Allah, bir de başka nazarlara, başka bakışlarla kendi cemal ve kemalini temaşa etmek ve seyretmek istemiş ve kainatı ve şuurlu varlıkları

yaratmıştır. Tabiri caiz ise, Allah bir de kendine Hazreti Muhammed (asm)'in gözü ve onun şakirtlerinin nazarı ile bakmak istemiş ve onları yaratmıştır.

Kainatın sürekli değişmesi ve hareket halinde olması, bu ilahi mükemmellik ve güzelliklerin daha belirgin daha dikkat çekici daha göze çarpıcı olması içindir. Şayet zaman aksiyon halinde olmasa, her şey sabit ve durağan bir şekilde olsa, o zaman şuur sahiplerinin o güzellikleri ve o mükemmellikleri görüp okuması, hatta keyif alması mümkün olmazdı.

Bu yüzden Allah kainatı sürekli bir aksiyon ve hareket halinde yaratmıştır ki, hem seyircilerin dikkati çekilsin hem de sırada sahneye girmek için bekleyen diğer eser ve sanatlara yer açılsın.

Bu paragrafın meali ve özeti bu şekildedir diyebiliriz...

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dördüncü Mektup, Birinci Makam.](#)